

Štampa — Izvzemli ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisni naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopol se ne vračajo. — Zbiratelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijska lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročilna zbirala na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in cel leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stotink. — Oglasi poslancev in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov po L 2.—. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2.—. — Oglasi naročnice in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Življenski problemi fašizma

Odkar je fašistovski gibanje prestopilo prag parlamenta, je začel v fašistovski vrsti nemir. Fašizem, ki je bil prej tako trden in enoten, ki je tako disciplinirano rušil in požgal naprave svojih sovražnikov, se je na enkrat začel cepiti v različne struje in skupine, ki se zelo hitro med seboj pobijajo. Vse različice v miselnosti in naziranjih, ki obstajajo med fašisti, so v trenutku političnega nastopa v parlamentu izbruhnile na dan. Začelo se je prekanje po časopisih, in začeli nedisiplinirano se v fašistovskih vrstah čezdalje bolj množiti. Višek so dosegli notranji spori v fašizmu z odstopom Benita Mussolinija. Od dne njegovega odstopa razpravlja fašistovski časopisje dan na dan o reorganizaciji bojevnih zvez. Prvaki fašizma iščejo rešitev in delajo v svojem tisku najrazličnejše predloge za ozdravljenje fašistovskega pokreta. Te razprave so zanimive in važne, ker se ima vršiti v kratkem občni zbor bojevnih zvez za celo državo. Na tem zborovanju bodo padle težke odločitve in se bodo napelo vse sile, da se spori v fašizmu odstranijo. Rešilno sredstvo za bojevnike zveze je po mislih večine jasen in določen program. Enrico Rocca, znani voditelj fašistov trdi, da je brezprogramnost bila največja nesreča za fašistovski gibanje. Dokler niso fašisti prestopili praga rimske zbornice, je stvar za silo šla. Toda čim je bilo treba delati pozitivno politiko, je začelo v fašistovskih vrstah vreti in odkrila so se najgloblja nasprotstva. En del fašistov z Mussolinijem na čelu je bil republikanskega prepričanja in je zahteval, da se fašistovski poslanci ne udeležijo kraljevske seje parlamenta. Drugi so bili monarhisti, navdušeni pristaši kralja in so hoteli na vsak način prisostvovati prestolnemu govoru. Ker se niso fašisti doslej nikdar pečali s programom, je nastala v njihovih vrstah že ob prvem parlamentarnem nastopu zmeda. Monarhisti niso hoteli priznati, da bi smel voditelj Mussolini po svoji volji in po svojih osebnih naziranjih določati o politiki celega fašistovskega gibanja. Rocca poudarja, da se bodo nesporazumljenja med fašistovskimi politiki vedno bolj množila, če se ne sklene jasen program, ki bo merodajen in obvezen za vse člane fašistovskih organizacij. Drugače bo namreč vsak fašistovski politik upravičen, slediti svojemu osebnemu naziranju, o katerem je seveda vsakdo prepričan, da je najboljši in fašizmu najbolj koristno. To stanje bi bilo nevarno. Znanosti bi morali v fašizmu največje anarhije in ugonobiti ves pokret. Ravno tako nevarno je, da bi klub fašistovskih poslancev oziroma vodstvo bojevnih zvez sklepalo sproti o vsakem vprašanju, ki se pojavi v političnem življenju. To bi bilo silno počasno in nerodno postopanje. Tak način politike je pa čisto in celo največkrat nemogoč. V parlamentarnem življenju se pojavljajo ne-

šteta socialna, finančna, gospodarska in politična vprašanja, o katerih se je treba takoj in brez obotavljanja odločiti. Če se fašistovska organizacija ni že prej s temi vprašanji pečala, če jih ni že prej temeljito proučila, je v danem trenutku popolnoma neprimerna in napravi prav lahko nepremišljene sklepe. Razen tega je vsako tako vprašanje povod za boje in miselne spore med fašistovskimi voditelji. Disciplinarni fašizma se mora v takih razmerah zrušiti. Zato trdi Enrico Rocca je vprašanje programa za fašiste največje vprašanje njihove bodočnosti. Ali program ali smrt.

Drugi življenski problem fašizma je po naziranju njegovih voditeljev strankarska organizacija. Fašizem doslej ni bil stranka. Bojevnike zveze so bile nekaka društva, fašizem so označevali za priprosto »gibanje« ali celo za čustveno razpoloženje. Fašistovski publicist Giommo trdi, da se mora fašizem spremeniti v stranko, ker mora sicer propasti. »Mi se nahajamo v očitnem protislovju, če trdimo, da hočemo ostati le »gibanje«, če se pa obenem samostojno in v lastnem programom udeležujemo volitev v zbornico in ustanavljamo svojo parlamentarno skupino. Ker nismo tega razumeli, smo zagazili v današnje razmere.« Na prihodnjem občnem zboru se mora fašizem spremeniti v redno stranko. Le tedaj se bo mogel fašizem prosto, svobodno in disciplinirano gibati.

Program in stranka sta dve največji vprašanji, o katerih bodo morali fašisti v najkrajšem času sklepati. Nekateri ugledni fašistovski voditelji trdijo, da je ravno tako važno tudi vprašanje nasilja. Fašizem se mora odpovedati nasilju. Problem nasilja je res važen. Neizmerne važnosti bi bilo, če bi se fašizem odpovedal nasilju. Država bi imela od tega največje korist. Vse politično ozračje italijanske države bi se razjasnilo. Politika in pravna kultura bi zelo pridobila. Najbolj barbarski ostanek svetovne vojne bi izginil tudi v Italiji.

Toda zavedati se moramo, da bi fašizem s tem izgubil svoje najbolj silno orodje. Spremenil bi svoje bistvo. Brutalno nasilje je podlaga vse njegove moči. Če bi ovrnil nasilje in se posluževal sredstev navadne stranke, bi postal čez noč malo pomembna politična tvorba, ki bi bila skoraj brez vpliva na politično življenje države. Kajti najhujša stran fašizma so ideje. Oni fašisti, ki so v Bologni odklonili mirovno pogodbo s socialisti, so pravilno čutili, da je oboroženo nasilje duša fašizma. V Bologni so glasovali proti miru in za nadaljevanje nasilnega boja, ker niso hoteli, da bi izdihnil fašizem svojo dušo. Položaj fašizma je skoraj tragičen: razmere ga silijo, da opusti nasilje in se organizira kot redna stranka s določenim programom, če pa opusti nasilje, se pogrezne v brezpomembnost in neha biti odločilna sila v političnem življenju Italije.

čevje, Zlebač, Ribnica, Veliko Lašče, Celje, Maribor, Hoče itd. Gradbena in mlinarska industrija sta zelo dobro zastopani. Kožni industriji pripadajo skoraj najlepši izdelki. Keramična, oljnaté tovarne in papirna industrija so zelo lepo zastopane.

Pa tudi domača obrt je na sejmšišču častno zastopana. Sitarstvo, čipkarstvo (Ziri), strunarstvo (Stazišče pri Kranju), suha roba iz kočevskega in ribniškega okraja, pletarski izdelki, klobuki, ščetke, vrvi, lončarski izdelki in čevlji. Ponesrečen poskus ogrske tolpe, preko rečiti jugoslovensko mejo LJUBLJANA, 5. V noči od nedelje na ponedeljek je skušala kakih 200 mož močna ogrska tolpa prekorčiti jugoslovensko mejo. Tolpa je prihajala iz smeri Neumarkta, ki leži na avstrijskem ozemlju. Jugoslovenske čete, ki stražijo mejo, so se postavile Ogrom v bran ter jih razorožili.

Ojačenje meje proti Madžarski BELGRAD, 5. Račni vedno pogostejših madžarskih napadov na severnem delu naše meje se je sklenilo, da se v popolno zavarovanje naše meje ojači naša vojska.

Nasilstva Madžarov BELGRAD, 5. Ministrski predsednik Pašić je sredi sprejel deputacijo iz Baranja, ki je prišla v Beograd, da poroča o strašnem postopanju Madžarov v Baranji. Vlada je takoj sporočila obmejnim oblastvom, naj kar natančneje poročajo o razmerah v Baranji.

Rusija Trgovinska pogodba med Norveško in Rusijo KRISTIANIJA, 5. Predvčeršnjim je bila podpisana trgovska pogodba med Norveško in Rusijo, ki je v glavnih črtah sestavljena po angleško-ruski pogodbi. Člani ruskega odposlanstva se morajo vzdržati vsakega političnega delovanja. Kupčije se smejo sklepati samo potom poverjenosti za trgovino s živoživalstvom. Pogodba nikakor ne prejudicira pravic, ki jih imajo državljani obeh držav do vlad obeh pogodbinih strank.

Italija Izgredi v Rimu med katoliško mladino in policijo RIM, 5. Včeraj se je vršila proslava 50-letnice ustanovitve društva »Italijanska katoliška mladina«. Ze v soboto je tajnik ljudske stranke posl. Cavazzoni izvedel od ministra De Nave, ki zastopa ministrskega predsednika, kateri je odsoten, da je vsak obhod prepovedan in da se bo, če bo treba, tudi s silo preprečil. Ta prepoved je bila izdana na podlagi sklepa na eni zadnjih sej ministrskega sveta, ki je sklenil, da se prepovedo začasno obhodi vseh političnih organizacij po vsej Italiji. Ta ukrep je vzbudil silno ogorčenje v ljudski stranki, ki ni pričakovala kaj takega od vlade, v kateri je najbolj številno zastopana. Razburjenje se je polastilo tudi katoliški mladini, ki je postala še bolj ogorčena, ko je našla zjutraj Kolosej že zaseden po vojaštvu in policiji. Na trgu Venezia se je zbralo veliko število zborovalcev, ki so poizkušali prirediti obhod vkljub prepovedi. Toda trg je bil zaseden po vojaštvu, ki je nekolikokrat napadlo zborovalce in jih končno razgnalo. Na trgu Sv. Petra se je medtem zbrala silna množica. Zbralo se je bilo okoli 30.000 kongresistov z zastavami, katerih je bilo nad 3000. Pred vrati cerkve Sv. Petra se je vršila maša. Po maši so hoteli oditi kongresisti v vrsti na trg Venezia, toda policija je preprečila tudi ta poizkus. Okoli 11.30 je prišla množica po stranskih ulicah pred lurdsko kapelo, kjer je stal papeški prestol. Prihod papeža, ki so naznanili njegovi orožniki s trobljenjem, je bil burno pozdravljen od množice.

Medtem so zastopniki ljudske stranke izposlovali od policije, da jim je dovolila kratak obhod do trga Filippini, kjer se nahaja cerkev Chiesa Nuova, kamor so šli kongresisti položiti zastave. Toda razburjena množica je hotela vkljub vsem prepovedim na trg Venezia. Zagnala se je s klikom »Živel papež, naš kralj« proti vojaškimi kordonom, ki pa so nastopili zelo odločno. Posredovati je morala tudi konjica.

Popokdne so se izgredili ponovili. V Pantheonu so baje izpolnjevali kongresisti stranke knjig, v katerih se podpisujejo obiskovalci, z napisi »Živel papež, naš kralj.« Vled tega jih je pokoleja izgnala iz Pantheonu. V kavarni Aragno je prišlo do večjega spopada med kongresisti in fašisti. Zvečer so se vršile po glavnih ulicah mesta demonstracije proti katoliškim kongresistom. Prišlo je tupa tam do spopadov, ki jim je naredila konec policija.

V krogi ljudske stranke vlada vsled včerajšnjih dogodkov silno razburjenje. Agencija »Stefani« je objavila spričo teh dogodkov poročilo, v katerem pravi, da se ne smejo izgrediti pretiravati in da je katoliška mladina pokazala svoje globoko patriotično čustvovanje s tem, da

je položila narodne zastave na kip Vaktorja Emanuela in šla prvič z narodnimi zastavami v Vatikan. Agencija zagotavlja, da je vest o demisiji ministrov ljudske stranke neutemeljena.

Člani italijanske vojaške komisije na Dunaju izročeni sodišču RIM, 5. Agencija »Stefani« je objavila z ozirom na škandal z italijansko vojaško misijo na Dunaju tole poročilo: »Vsed pisanja listov o poslovanju naše vojaške misije na Dunaju, ki je bila poslana tja zaradi izvršitve premirnih klavzul, je bilo dano po nalogu min. predsednika gen. Meomartiniju povedljive, da izvrši preiskavo o poslovanju misije, toliko v upravnem kolikor v disciplinarnem oziru, in da ugotovi odgovornost posameznih članov komisije.

General Meomartini je v svojem poročilu poročal o težkih in mnogih nerednostih v skladišču živil, ki ga je ustanovila naša vojaška misija. General je predlagal, naj bi se izročila sodišču u pravilni skladišča in njegov pomočnik, kakor tudi, naj bi se disciplinarno kaznovali nekateri častniki, člani misije. Tedanji minister Albricci je odobril te kazni.

Prva preiskava je bila komaj dokončana, ko je prišla vest o neredni prodaji celega vagona živil s strani vodstva častniške menze. Vsled tega je bilo treba uvesti novo preikavo. Preiskovalec je ugotovil, da gre za prestopke, ki spadajo pred vojaško sodišče. Vsled tega je tedanji vojni minister izročil vso zadevo generalnemu vojaškemu pravdniku, ki je ukrenil potrebne ukrepe.

Izvažanje žita iz Italije prepovedano RIM, 5. Agencija »Stefani« javlja: Po nekaterih porokrajnih krožjih vest, da je dovoljeno izvažanje italijanskega žita v inozemstvo, posebno v Nemčijo in Švicco. Te vesti, ki jih bržkone širijo na umeten način spekulanti, so brez vsake podlage. Kakor znano, je še vedno v veljavi popolna prepoved izvažanja žita in žitnih izdelkov (moke, testenine itd.), izvzemši testenine, narejene iz uvoženega žita, katerih izvažanje je bilo dovoljeno v gotovih mejah tudi pred vojno.

Reka D'Annunzijevi legionarji zapustili luko Baroš REKA, 5. Včeraj zjutraj so D'Annunzijevi legionarji zapustili luko Baroš, katero so zasedli oddelki reške narodne straže. Arditi so priredili obhod po mestu, nakar so se vkrcali oboroženi na parnik »Donizetti«, ki je odplul proti Benetkam.

Avstrija Napredovanje avstrijske vojske na zapadnem Ogrskem ustavljeno DUNAJ, 5. Zasedanje zone A ob štajerski meji je bilo odloženo, ker so zbrani ob meji močni madžarski oddelki, oboroženi s topovi. Častniki inozemskih vojaških misij so odsotevali napredovanje orožništva, ki ni dovolj močno, da bi se moglo boriti z madžarskimi oddelki. Na drugi strani pa se vojska po želji entente ne sme uporabiti za zasedbo zapadne Ogrske.

Anglija Angleži, Italijani in albanski vprašanje LONDON, 5. »Daily Telegraph« objavlja članek svojega diplomatskega strodnika o albanskem vprašanju. Članek poudarja, da se bo gotovo našla rešitev tega vprašanja. Vsi prijatelji angleško-italijanske sloge — pravi članek — se strinjajo v tem, da se ne smeta izlagati nevarnosti staro prijateljstvo in zveza med obema državama zaradi stvari, ki nima posebnega pomena za Anglijo, do čim ima življensko veljavo za Italijo.

Upokojencem, vdovam in sirotam Južne železnice v znanje Gotovo spadate vi med najbolj za-

puščene siromake. Bili ste uslužbenci Južne železnice, ki imate svoj osrednji sedež na Dunaju. Koliko bojev ste imeli, preden so Vam priznali vsaj nekaj pokojnine; in za žalost je ta pokojnina za današnje razmere absolutno nezadostna in Vaš pregovor pravi, da je »za živet premalo, za umret preveč«. Mnogi dobivate le 100 lir mesečno in so nekateri, ki ne prejemajo niti 50 lir! Vnebovpijajoče prilike. Dunaj odgovarja dosledno, da je pokojninski sklad že popolnoma izčrpan. Odondod torej ni pomoči. Obrnil sem se do tukajšnje vlade v Trstu, odkoder sem prejel tale odgovor: »Če spod poslanec! V odgovor na Vašo vlogo, podpisano od nekaterih upokojencev, vdov in sirot, ki jih Vi podpirate z namenom, da bi zanje dosegli povišek pokojnine in draginske doklade, imam čast Vam naslednje sporočiti. Naša vlada je tem upokojencem, čeprav pripadajo privatnim družtvom, z dobrohotnimi ukrepi šla naproti ravnotako kakor upokojencem državnih železnic. To pa je vlada storila v mejah možnosti, kolikor ji pač dopuščajo državne finance. Nadaljno zboljšanje v prid

tem upokojencem Južne železnice ni mogoče, ako se istočasno ne vzamejo v pretres vse druge kategorije državnih upokojencev, zlasti onih državne železnice. Iz tega razvidite, gospod poslanec, da je vprašanje silno težavno in da bi morali eventualno zainteresirati osrednjo vlado, ker spadajo tako dalekosežni ukrepi samo v njen delokrog. Z izrazi prav odličnega spoštovanja: Mosconi, generalni civilni komisar.

Iz tega sledi, da je bilo vse naše dosedanje prizadevanje brezuspešno in da bo treba naprej po poti v upanju, da s skupnimi močmi vendar vsaj nekaj dosežemo v prid siromakom.

Virgilij Šček, poslanec.

Domače vesti

Utrgan cvet. Venturinijevo družino, bivajočo sedaj v Skednju, je zadela velika nesreča. Izgubila je po par dnevih bolezn 15-letnega sina Dušana, učenca 8. razreda šentjakobske zasedne šole. Neutolajljivim starišem in bratcem, posebno našemu prijatelju in tovarišu Francu Venturiniju, učitelju pri Sv. Jakobu, naše najiskrenejšje sožalje. Pogreb bo danes ob 16 in pol iz magdalenske bolnišnice na Skednjsko pokopališče.

Slavnost na Opčinah v drugič prepovedana. Včeraj se je imela vršiti na Opčinah prireditve združenih odborov v prid Istranom, ki je bila napovedana že za 21. avgusta. Prošnja je dovoljenje je bila predložena že 13. avgusta zjutraj merodajnemu oblastvu, ki pa je odgovorilo šele na dan pred prireditvijo, dne 20. avgusta popoldne. Vse delo, ki se je v tem času naredilo, bilo zastoj. Prireditve se je morala odložiti, ker je bilo za posredovanje pri višjem oblastvu prepozno, spričo zagotovitve, da bo prireditve pozneje gotovo dovoljena in spričo dejstva, da je kazalo slabo vreme. Prireditve se je določila za dne 4. septembra. Ze 22. avgusta je bilo na kvesturi zagotovljeno, da bo prireditve 4. septembra dovoljena, ako se razmere ne izpremenijo znatno. Minuli četrtek je bilo izdano celo pismeno dovoljenje za prireditve. V petek, po požigu Narodnega doma pri Sv. Ivanu je vprašal kvestor vodstvo prireditve, ali ne namerava spričo tega dogodka in položaja, ki se v njem zrcali, opustiti prireditve. Zagotovil je, da ostane od njegove strani in veljavi pismeno izdano dovoljenje in da bo ukrenil vse potrebno, da se vzdrži mir. Spričo te zagotovitve ni bilo nobenega pouda za opustitve prireditve in vodstvo je ukrenilo vse potrebno za bo nedeljska slavnost čim sijajnejša. Ze zjutraj so prihajale silne množice ljudi iz bližnje in daljje okolice, na okrašenih vozovih in peš. Po cestah, ki vodijo na Opčine, se je razlegalo ves čas petje prihajajočih društev in drugih gostov. Tramvaji so prihajali iz Trsta nabito polni ljudi, ceste so mrgolele iz letnikov na Opčine. Iz Stanjela, iz Dutove, iz Koprive, s Trečb, iz Bazovice iz Zgonika, iz Lonjerja, iz Kozine, iz Proseka, iz Sv. Ivana, iz Barkovlj, iz Repentabora, od blizu in daleč so mladi in stari, dekleta, fantje in moškeje spremljali pevska društva ali pa sami prihajali na Opčine. Ze predpolodne je bilo zbranih nad 3000 ljudi. Iz Trsta in od drugod je prišlo obilo vojaštva in orožnikov. Tedaj — bilo je kmalu popoldne — pa je prišla vest, — da je generalni civilni komisar slavnost prepovedal! Ljudstvo ni moglo verjeti sprva te vesti in v veselilni prostor so še vedno prihajali novi gostje. Toda ko je bila vest potrjena, se je polastilo množice silno osumnjenje, ki se je izpremenilo pozneje v žalost in ogorčenje. Zopet so bile ceste polne okrašenih vozov s fanti in dekleti, zopet se je razlegalo petje, toda bilo je petje ogorčene in užaljene duše slovskega ljudstva, kateremu je pesem izšla veselja, žalosti, ogorčenja in — kljubovanja proti divji nevihti. —

Radi prepovedi prireditve na Opčinah je vložil poslanec Šček na prvega ministra sledečo interpelacijo: Podpisani prosi prvega ministra in ministra za notranje zadeve, da pojasnita, zakaj je vlada prepovedala v zadnjem trenutku kulturno prireditve, ki se je imela vršiti v Trstu 4. sept. t. l. pod okriljem pevskega društva »Zvona«. Podpisani ve, da je vlada isti dan dovolila vse druge prireditve, in ve tudi, da je kvestura po zaslugi in skrbi viteza Rendina poskrbel za absolutno varnost. Ali ne ve vlada, da tako škamiranje, ki se pogosto dogaja, pomnožuje med ljudstvom nezadovoljnost proti režimu, ki duši kulturne pojave? Prosim za pismen odgovor. — Posl. Šček.

Se jim ni dovolj hujskanja radi onega še danes nepojasnjenega dogodka, namreč radi preveznega izkopavanja grobov pri Krminu. V soboto popoldne so se pojavili na mestnih zidovih veliki lepaki, ki zopet opisujejo tisti dogodek v najstrašnejših barvah. Namen bo jasen čitateljem, če jim povemo, da govori tisti lepak o »človeški hijeni čisto slovskega plemena«! Ni nim dovolj, da so požgali »Narodni dom« pri sv. Ivanu in spustošili restavracijo »Europa«. Skominil se jim še po nadaljnjih nasiljih proti našim ljudem in njihovemu imetju. Zato označajo naš narod za »narod hijen«. Nekateri menijo sicer, da zločini pri sv. Ivanu in v imenovanju restavraciji vendarle nekoliko ženirajo pametnejšo italijansko javnost in da bi hoteli zato z nadaljnjim krikom o dogodku v Furlaniji opravičiti te zločine. Mi pa pravimo, da se grda dejanja ne opravičujejo s š

Jugoslavija

Oficijelna otvoritev ljubljanskega velesejma

LJUBLJANA, 5. Včeraj točno ob 10. dopoldne je minister trgovine g. dr. Mehmed Spaho oficijelno in na slovesen način otvoril Ljubljanski veliki seamenj. Na prostoru pred uradom semnja so se zbrali zastopniki civilnih in vojaških oblast, zastopniki raznih trgovskih, obrtnih in industrijskih korporacij, zastopnik mestne občine, županov, namestnik, zastopniki univerze, zastopniki centralne vlade in drugi. Med zastopniki tujih držav so bili generalni konzul čehoslovaške republike gosp. dr. Otokar Beneš, generalni konzul poljske republike g. dr. Scezapanski iz Zagreba, konzul francoske republike J. de Bernelagarde in konzul avstrijske republike g. dr. Leitmayer.

V imenu vodstva ljubljanskega velikega sejma je pozdravil predsednik sejma g. Fran Bonač ministra trgovine dr. Mehmeda Spaho kakor tudi vse navzoče. V svojem govoru je predsednik Bonač kratko orisal gospodarski pomen Ljubljanskega velesejma, ki je prvi veliki seamenj v Jugoslaviji, kateremu bodo morali slediti še drugi, da se tako omogočijo na najboljši in najbolj praktični način stiki gospodarskih krogov cele države.

Preden je minister za trgovino in industrijo otvoril semnja, je bila na predlog predsednika poslana kralju Aleksandru tale brzojavka:

»Ob svečani otvoritvi Ljubljanskega velikega semnja v mnogobrojnem številu iz cele države zbrani zastopniki industrije, trgovine in obrti pošiljajo Vamemu Velikanstvu iskren pozdrav. Klanjajo se Vašemu Velikanstvu v neomajni zvestobi in udanosti, prirčno se veselijo, da je Vaše Velikanstvo na potu popolnega okrevanja, in izrekajo iskreno željo, da se Vašemu Velikanstvu zdravje čim prej utrdi popolnoma v neizmerno radost in korist naše domovine!«

Nato je minister za trgovino in industrijo dr. Mehmed Spaho otvoril semnj

z daljšim govorom, v katerem je dejal, da imajo slični semnji v drugih državah v prvi vrsti nalogo, da privabijo čim večje število kupcev iz drugih dežel in da na ta način povečajo in otvorijo nove vire za prodajo in izmeno svojih proizvodov. Današnji veliki seamenj pa ima povrh še to nalogo, da se v gospodarskem oziru medseboj približje spoznajo. Nekoliko žalostno je pač, a je isto nito dejstvo, da se, akoprem že skoro slavimo tretjo obletnico našega udeležanja, na vseh poljih, pa tudi na gospodarskem, slabo med seboj poznamo. Ta veliki seamenj — prvi take vrste v naši državi — nam daje pregledno sliko proizvodov enega od ekonomsko najnaprednejših krajev naše države.

Nato je govoril minister za soc. politiko dr. Vekoslav Kukevec, ki je poudarjal, da je tudi delavec s svojim marljivim delom mnogo pripomogel k današnjemu semnju in da ima on nalogo izvesti zakone, ki bodo ščitili delavčovo blagostanje.

Med sviranje državne himne je bil nato smenjen slovesno otvorjen. V zraku je plaval aeroplan.

Ljubljanski veliki seamenj je pokazal, kako velik gospodarski razmah je doživela Slovenija po polomu avstro-ogrskemu monarhiji. Tu se je šele pokazalo, s koliko proizvodi razpolaga Slovenija sama, a jih je doslej naročala v tujini.

Krasno je zastopana težka železna in kovinarska industrija. Jesenice, Ravne pri Guštanju, Celje, Store pri Celju, Maribor, Muta nad Mariborom, Kamnik, Kropa, Kamnagorica, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica, Montanska in livnarska industrija je zastopana po krajih Črna, Mežica, Litija, Celje, Trojane (antimon), Bohinj (bauksit).

V tekstilni industriji so industrijski kraji, kakor Tržič, Litija, Brebold, St. Vid, Maribor, Bled, Begunje in Grosuplje kar tekmovali.

Kemično industrijo zastopajo Moste pri Ljubljani, Vič, Hrastnik, Dravograd, Ruše pri Mariboru, Sočtanj in Rače, lesno industrijo pa zastopajo sijajno Borovnica, Brezovica, Skofljaka, Kranj, Tržič, Lesece, Bled, Bohinjaka Bela, Ko-

gršmi dejanji. S tem, da krvavo žalijo nedolžni in mirnoljudstvo radi činov poedina, kakršnih ima vsak narod, ne opravičijo nikakor svojih zločinov. Sicer pa ponavljamo, da tisti dogodek še danes ni pojasnjen. In zelo značilno je, da so laški listi — proti svoji navadi — malobesedni in da ne prinašajo od dogodka v Furlaniji nobenih podrobnosti. Eno samo podrobnost so objavili, to namreč, da so pri Bonu našli srebrno uro in nekaj avstrijskega denarja. To bi pričalo — če je resnično, — da Bon ni oropal italijanskih, ampak avstrijske mrličke, da je torej navaden zločinec, čigar čin ni izvir iz kakih narodnostnih nagibov. Če je pa le navaden zločinec, ej dovolj, da obratujemo z njim oblastva. Gotovo pa je političen, in sicer vnebovpijoč zločin, ako se radi tega dogodka zasramuje in preganja narod, ki brezobzirno obsaja vsak zločin in vsakega zločince!

Na naslov »Ere Nuove«. Ko se je med fašisti in socialisti v Italiji sklenil »mir«, je princ-sla tržaška »Era« dolga članek, ki je pozdravljal ta dogodek. Nastopijo naj zopet normalne in zakonite razmere! Prenehajo naj nasilstva od strani zasebnih organizacij in le organi države naj uveljavljajo svojo avtoriteto v zmislu zakona, ki naj velja enako za vse brez razlike. Kdor je kaj zagrešil, naj ga zadene vsa teža zakona. — Le par tednov je minulo od tedaj, ko je »Era« priobčila ta pametna izjavljanja, in že je pozabila njej. Nismo se čitali v »Eri« nikake odkrite obsodbe zločina pri Sv. Ivanu in v restavraciji »Evropske« v »Eri« se nismo čitali nobene stroge zahteve, naj oblastva vse sledijo krivci in jih kaznujejo po zakonu! Vse kaže, da »Era« meni, da zakon naj ne štiti italijanskih državljansko slovenske narodnosti, da je naše ljudstvo izven zakona, da je naš narod divjačina, ki jo sme goniti in loviti vsakdo. Če pa je naše ljudstvo v zadnjih časih kaj zagrešilo, kar bi opravičevalo dogodek pri Sv. Ivanu, potem naj pride »Era« z besedo na dan, naj govori! To smemo zahtevati v imenu poštenja. Pozivljamo torej »Ero«, naj pove, kaj je zagrešilo naše ljudstvo na tem ozemlju, kar bi upravičevalo privatno organizacijo, da se je tako »krvavo masčevala nad njim, prekršila zakon in pustila na strani državno avtoriteto, o kateri je tako lepo govorila ista »Era« — pred par tedni! »Era« naj govori!

Ker si živ, si krivi Nedeljski »Lavoratore« je prinesel dopis iz Trsta, v katerem pripoveduje dopisnik, kako je pred nekoliko dnevi prišla v hišo kmeti Petra Golla trojica gospodov, ki se jim je poznalo po znakih, da so člani organizacije »Fascio di combattimento«. Čim so vstopili, so začeli kmetu takoj zasirati in mu groziti. Zdelo se je — pripominja dopisnik — da bi mu hoteli — nekaj prilepiti. Goll se jim je uprl, a potem zbežal na orožniško postajo. Maršal je pozval eno trojico pred se in zahteval od njih pisanila. In gospodje so priznali, da edini vzrok za njihovo početje je bilo dejstvo, da je Goll — Jugosloven! Ko je maršal dobil to pisanilo, je gospodje odločil in jih pozdravil najljubše. — Ta dogodek se bo morda zdel komu malenkosten, v resnici pa je sijajna podoba razmer, v katerih živimo. Ker je Goll živ, ej krivi! Ker je Jugosloven, ga lahko vsakdo nekažnovano nagleduje. Tega stališča se drže krivičevci razpajane glave italijanske velenacionalistov. Prenapetost pa se pridružuje, kakor kaže gori opisani slučaj, tudi nekateri podrejeni varnostni organi. Če je Goll Jugosloven, že zato ni varen nič v svoji lastni hiši, ne varuje ga niti svetost domačega praga. Niso bili krivi »gospodje«, ki so vdrl v hišo in kršili hišni mir in hišo čast, ampak krivo je jugoslovensko rojstvo hišnega gospodarja! Kriv je, ker ga je rodila jugoslovenska mati! Ali ne ve, da že s tem izjava in žali italijanski narodni čuti? Sicer so pa gospodje — dobri. Pošiljajo nas v Ljubljano. V Jugoslavijo naj gremo, če hočemo živeti, nam svetujejo ob vsaki priliki. Ali tu na tem ozemlju, na katerem je tekla zibel našim davnim pradedom, na zemlji, ki jo naš rod obdajuje že stoletja in stoletja in je zato njegova neoporečna last: tukaj ne smemo živeti! Volja našega ljudstva, živeti na tej zemlji, je njegova krivda, ki opravičuje vsako početje proti njemu. Ker si živ in ker hoče živeti, — si krivi! V takih razmerah živimo!

Napad s kamenjem. Iz Rojana nam pišejo: V soboto zvečer okoli 9. ure, ko so člani »Sokola« telovadili v dvorani »Konsumnega društva«, je kar iznenada začelo prifrčati kamenje z dvorišča in dvorano. Prvi hbi so se telovadci nekoliko prestrašili, ali načelnik jih je pomiril in vaje so se nadaljevale. Čez kakke pol ure je zopet začelo padati kamenje v dvorano, ali sedaj od druge strani, s ceste, in v obilnici meri. Kamenje je razbilo več sip steklene stene. Zadet pa je bil le en fantič iz našašaja v prsa. Na srečo je bil kamen manjši, sicer bi bil ubogi dečko skupil poškodbo, ki bi jo nosil lahko par mesecev. Vprašujete nas po vzroku za tak napad s kamenjem. Opravičeno. Saj doslej nismo vedeli, da se tudi s telovadnimi vajami v zaprti dvorani izvaja in morda celo žali italijanski narodni čuti! Zabeležiti moramo še, da so bili, ki je začelo prvi leteti kamenje, trije orožniki na dvorišču. Eden orožnikov ej vstopil v dvorano v družbi par mladih gospodov in je začuden vprašal, kaj da se je zgodilo? Pridodal je še, da so metali kamenje komunisti in da so zgoreli, ker so dvorano zamenjali s sobo fašistov, ki je v isti hiši. Kam naj se obrnemo, da bo naša mladina varna v svoji telovadnici?

PODLISTEK

René Thévenin.

Železni malik

— Podpirajte me — je jecljal Peter Desroches —, da ne padem. Vidite, tako, da bom vedel, da ste mi blizu. Ali ste živi? Ali pa se nahajamo na drugem svetu onkraj smrti? — Popijte kapljico tega le — je odgovoril Mavricij Tarnier in mu s silo potisnil med stisneno zobe stekleničico z okrepilom. — Tako. Ali se počutite boljše? — Da — je odgovoril gospodar ter se vzravnal s silo. — Ali, prijatelj, bodite tako dobri in povejte mi, kaj smo videli ravno kar? — Kako naj vem to? — je odgovoril profesor razburjeno —. Ako bi hoteli vedeti, bi morili... Prekinil je besedo ter gledal napeto v temo. — In vendar — je šepetal — je nekaj drugega? — Kaj? — je rekel gospodar, ne da bi se zganil. — Prosim, ne predajte mi kake prikazni, kakršna je bila prej. Ne morem bi gledati vnoči. — Ni nič, absolutno nič — je odgovoril Mavricij Tarnier. Ali, njegov pogled, uprt v

Fašisti zabranili delavcem in uradnikom vstop v ladjedelnico Sv. Roka. Včeraj jutraj, ko so prišli delavci in uradniki, uslužbeni v ladjedelnici Sv. Roka, na delo, so našli v ladjedelnici gručo fašistov, ki jim ni dovolila vstopa v delavnice. Fašisti so sicer bili, da bodo vsak ponedeljek in torek zabranili delavcem in uradnikom vstop v ladjedelnico. In to toliko časa, dokler se ne bo »opravičilo«, in sicer na ta način, da se bo delo razdelilo na 6 in ne na 4 dni v tednu ter med vse delavce.

Predavanja krožka »Scienza ed Arte«. V novih društvenih prostorih v ul. Ugo Foscolo 2, I. se bo otvoril v sredo, 6. septembra t. l. zimski tečaj s predavanjem »Z najvišjih vrhov znanosti«. Pričetek ob 20. uri. Tekom tedna se bo vršilo predavanje o biomagnetizmu (fizikalnem magnetizmu), biologijo, mediamistično in filozofsko predavanje. Vstop tudi za nečlane prost.

Iz tržaškega življenja

Poskušani roparski napad v starem mestu. Pred par dnevi je dospel iz Amerike v naše mesto 35 letni delavec Anton Čeh, sedaj stanujoč v ulici Concordia št. 4, ki je prinesel s seboj večjo svoto krvavo zasluženega denarja. Toda ta svotica se je zdelo marljivemu delavcu še vedno premajhna. Zato je šel v prostu lukso, kjer je našel kvačo delo. S svojimi tovarišiči, ki se je že prvi dan, ko je nastopil službo, preveč sprijaznil. Bog si ga vadi komu izmed tovarišev je preveč zaupal ter povedal, koliko je zaslužil v novem svetu, koliko potrosil in koliko prinesel s seboj. Dejstvo je bilo, da so ga od tistega dne držale neke osebnosti strogo pod ocesom.

V nedeljo zvečer je stopal Čeh po trgu del. Nenadoma se je ulila ploha in Čeh si je našel zavetišče pred hudim dežjem pod obokom mestne palače. Ko je dež za hip nehal, se je odpravil proti ulici della Procureria. Tam ga je obstopila šestorica mladeničev, ki ga je skušala napasti in oropati. Ali Čeh ne bodi len zaigrati enega izmed napadalcev za prsa ter ga udari s pestjo po obrazu, da je moral videti vse zvezde kljub temu, da je bilo nebo oblačno. Ko je videlo ostalih pet rokovačev, kaj se je zgodilo z njihovim tvarišem, so skušali odnesti pete. Ali Čeh, ki je po postavi orjak, je bil urnejši od rokovačev: zagrabil je prvega, ki mu je bil pri rokah, ter naklestil z njim druga dva tolovaja. Ta prizor je bil ravno tako komičen kakor oni, ko je naklestil Martin Krpan z enim finančarjem ostalih enajst finančarjev. Ko so videli tolovaji, da ne odpravijo ničesar z rokami, so sešli po nožu in z njim razbili Čeha po obrazu, in sicer nad levim očesom. Po storenjem činu so tolovaji pobegnili, ker so zavohali patrolno stražnikov. Stražniki so skušali prijeti predrzne tolovaje, a njih trud ej bil zaman.

Majhen požar. Pred snočnim ob 10. uri je izbruhnil iz neznanih vzrokov v delavnici mizarja Josipa Golobiča v ulici Tiziano Vecellio št. 4 majhen požar, katerega so v kratkem času pogasili okrogelasi pod poveljstvom g. Bugliovatzka. Škoda, ki jo trpi mizar, je neznahtna.

Nesrečnica, ki je iskala smrt pod tramvajem. 40 letna Gertrude C. žena cestnega čuvaja na občinskem tramvaju, je zapustila v nedeljo popoldne svoje stanovanje in šla na Oberdanov trg. Zenska, kateri se je zmešala zadnje čase pamet, se je hotela vreči pod prvi tramvaj, ki je šel mimo nje. Da ni našla nesrečna ženska gotovje smrti pod tramvajem, se ima edino le zahvaliti nekemu častniku, ki je še pravočasno rešil žensko, da se ni vrgla pod tramvaj. Zenska je bila odpeljana v opazovalnico mestne bolnišnice.

Bomba se je razpočila v ulici Giuseppe Vidali. Pred snočnim okoli 11½ ure je zaslišala v ulici Giuseppe Vidali (prej ul. Tintore) močna detonacija. Ljudje, ki so se ob tistem času nahajali v bližnjih ulicah, so prestrašeni begali sem in tja ter se povpraševali, kaj se je zgodilo. Ali pravega odgovora ni vedel povedati nihče. Nekateri so ugaibali, da je prišlo do spopadov, drugi zopet drugo itd.

Ob omenjeni uri je stopal po ulici Giuseppe Vidali neznanec. Ob gotovem času je povlekel iz žepa bombo ali petardo ter jo zagnal ob zid neke hiše. Po storjenem činu se je spustil neznanec v beg proti mestni bolnišnici. Ali je hotel neznanec vreči od sebe nevarno in dragoceno stvarco, a se mu je pri tem razpočila ali pa je nameraval izvršiti atentat na kako osebo, ni znano.

Okoli 12½ se je zaslišala druga detonacija v nekem delu mesta. Oblastvo ni še dognalo, kje se je razpočila bomba.

Tatvina. Neznani tatovi so obiskali preteklo noč skladišče anonimne trdke za prevažanje v ulici Carlo Ghega št. 3 in odnesli eno kolo, obleko, dežni plašč in več drugih stvari v vrednosti 1500 lir.

Napad v Rojano. V nedeljo popoldne se je odpravila večja družba delavcev, med katerimi je bil tudi 39 letni mizar Kar Spacapan, z nekim vozom v Rojano, kjer so se zabavali po svoje do polnoči. Ob polnoči so zapustili kraj, kjer so se mudili ves popoldan, in oddrli z vozom proti mestu. Ko so dospeli pod kamniti most, pod katerim vozi tudi rojanski tramvaj, jih je napadla večja gruča mladeničev. Ti so udrihali na levo in desno ter pri tem ranili Spacapan.

eno in isto točko, je ovajal, da ne govori resnice. Pred njim, v pravi, na luči taborišča, se je nekaj gibalo: sodilo bi se, da je velika siva kropa, ki odseva svetlobo. Plazilo je z naporno na malih nožicah, kakor da je ranjena zver. Zdelo se je, da je ogenj privabljaj, ali gošča trave je ovirala hojo, da se je ustavljalo ob vsakem koraku.

Izenada se je dvignilo. Mavricij Tarnier je izpoznaval tedaj v tej pregibajoči se stvari železnega malika, ki ga je on nosil seboj. Hotel je eteti, ali mogoče so mu odrekale. Omahoval je, a potem zopet zadobil ravnotežje, ali ostal je nepremičen. Malik je napredoval skakaje, a potem je padel in se ni več dvignil.

Pričakujemo, da bo tudi to pot skušal pokazati vso bajno veličino težavnega Adamičevega »Jezdeca« in impozantnost Juvančevega »Rožmarina«. Krasne Grumove narodne popevke nam bodo obudile toploto okrog srca. Prijatelji resnega truda in užitka: Na svidenje! Mavricij Tarnier se je vrnil nanj, ga objel trdno, da bi se ne mogel braniti, ter ga položil v zabojo, ki ga je zaprl s ključem. Pri tem nerazumljivem prizoru ni bilo nobene priče. Znanstvenik se je približal ognju in Pedro Ibanez ga je vprašal: — Ali verujete sedaj, da je nekaj? — Ali ste gotovi, da niste sanjali? — je

Vesti iz Goriške

Ponikve. — Sleparski zdravnik Fran Podgoršek. — Pri nas je precej hudo razširjena nalezljiva bolezen disenterija (krvava griza); poleg tega se je pojavilo tudi par slučajev davice. Tekom te bolezni je pomrlo že 11 oseb, med temi 3 odrasle osebe in ena 16letna deklica, drugi otroci; nekaj je še nevarno, več manj ali bolj hudo obolelih. Po nekaterih hišah je ležalo 6—7 oseb obenem. Ta bolezen pa je po drugih krajih baje še bolj razširjena. Ni dovolj bolezni in smrti, tako se zdi nekaterim, ki to priliko izrabljajo, da ubogo ljudstvo odirajo in sleparijo. V soboto, 27. avg., sta se pojavila na Ponikvah dva moža, ki sta se zglasila pri podžupanu; eden se je predstavil za zdravnika, drugi za njegovega spremljevalca; rada bi obiskala bolnike; dobila sta deklica za vodnika. Prišla sta v gostilno g. J. Kobala; spremljevalec je pozdravil gostilničarja kot svojega znanca; doma je ta človek iz Modreje pri Sv. Luciji, iz gostilne in opalte, imena danes še ne vemo. Rekel je gostilničarju, da mu je pripeljal zdravnika, ker je slišal, da ima bolezen v hiši; ta je znanemu človeku brž verjel in bil vesel, ker je ravno na parah imel enega otročka in osemletno deklico hudo bolno. »Zdravnik« mu je dal steklenico opojne tinkture in naročil dajati otroku 2X10 kapljic na dan! Poleg tega mu je dal stekleničico »goccie di ferro«, stekleničico salmijaka z napisom »Veleno!« in nekaj zavitkov »Magnaesia S. Pellegri« ter računal 36 L 40 c. Opozarjamo, da stane en zavitek magnezije 45 cent., mož je pa ceno prčrtal in napisal 240 L. — Obiskal je še tri druge hiše, kjer je dajal podobna zdravila, da je tudi po par jagod olja in po nekoliko kisa ali podobno. Pri gostilničarju J. Lapanji, kjer je bilo več bolnikov, je računal 46 L 60 cent. Nekje 20 L, drugje 12 L. Domači vikar je zvedel o tem zdravniku; ker se mu je zbudil sum, ga je pohitel iskati. Na vprašanje se je predstavil »Franc Podgoršek, zdravnik iz Trsta«. Na prošnjo, naj se blagovoli legitimirati, ker imamo dovolj vzrokov biti nasproti nepoznamim ljudem nezaupni, se je začel opravičevati, da se slučajno ne more legitimirati. Pripovedoval je, da je zdravnik v Trstu, da je bil v Ročinju na počitnicah, da so ga klicali k bolnikom v Cerkljo, da je izvedel tudi o bolezni na Ponikvah, da je prišel ljudem pomagati, ker ve, da nimajo zdravnikov. Beseda je dala besedo in vikar ni moza toliko časa spustil, dokler ni mož, ujet v mrežo svojih lastnih besedi, moral priznati, da ni zdravnik; začel je trditi nato, da je »apotekar«. Povedalo se mu je, da je slepar in goljuf in lažnik. Na zahtevo je enemu navzočih povrnil, kar je dobil od njega plačila; ko so hoteli sklicati še druge, ki so bili osleparjeni, skupaj, je lump zbežal po raznih ovinkih iz vasi in njegov dični spremljevalec z njim. Ako bi bil poslednji pošten človek, ki je v dobri veri hodil za sleparjem okrog, bi ne bil zbežal za njim, ampak bi ga bil zapustil in se vsaj pri znanih ljudeh opravičil, da ni vedel, koga vodi okrog; a je tiček dobro vedel, zato je bežal za njim. Karol Kobal občinski starišina in Franc Bajt varnostni organ v Tolminu, sta sledila goljufoma, poslednji celo na Slapo, a je v grmovju izginila sled za njima. Ako bi jih ne bili razkrinkali, bi bila še veliko bolnikov ogoljufala. V nedeljo so jih iskali orožniki iz Slapa.

Opozarjamo ljudi, naj se varujejo teh in podobnih sleparjev; nadalje pozivamo ljudstvo na Cerkljanskem, kjer je ta »zdravnik« utegnil veliko oslepariti, naj vlagajo, potem orožnikov takoj ovadbe proti temu sleparju: koga in za koliko je osleparil, da pride do zasluženega obračuna. Tak lump, ki je kakor zverina, ki odira bolno in umirajoče ljudstvo, ne zasluži nikakega priznanja, ampak najstrožjo kazen. Ker je en piticek poznan, tudi drugi ne more uti, samo če se varnostni organi zadostno potrudijo.

Ta dogodek naj zopet uči naše ljudstvo, kako mora biti v današnjih časih skrajno previdno do vsake nepoznanne osebe.

I. Ponikve. — Sleparski zdravnik pod ključem! — Varnostnemu organu g. Francu Bajtu pri civil. komisariatu v Tolminu, doma iz Ponikve, gre poleg kr. orožnikov iz Slapa zahvala in zaslug, da so lažizdravnika »Frana Podgorškega« iz Trsta — že v nedeljo spravili pod ključ. Imenovani je že v soboto zasledoval s puško sleparja iz Slapa in ga tam ovalil kr. orožnikom. Ze v soboto večer so na Slapu aretirali nekega človeka; v ned. jutro so prišli orožniki na Ponikve in s pomočjo g. Bajta zavezo preiskali. Franc Skok je moral z orožniki na Slapo, da ugotovi identiteto aretiranca. Ugotovil je, da je aretirani v zadevi nedolžen in njemu osebno znani fant iz Prapetna. Ko je aretirani zvedel, česa je osumljen, je izjavil, da sumi, kdo bi utegnil biti tisti znameniti zdravnik, ki je doma iz Modreje. Morali so v Modrejo, kjer so dobili slavnega zdravnika in njegovega spremljevalca v gostilni pri brezbrnem krogljanju. Ubogi zdravnik je najbrže pozabil, da je pred svojim begom in predno je izjavil, da ni zdravnik, objubil, da prinese drugi dan legitimacijo na Ponikve. — Aretirali so ga, konfiscirali njegovo apoteko, iztirali od njega priseljen denar in ga odgnali k Sv. Luciji. Ta »tržaški zdravnik« je po domače Stefan Bregarjev iz Modreje. Ta učenjak, ki je poudarjal na vprašanje, da je »študiral medicino v Gorici in Trstu«, je bil svoj čas kot vojak pri

odvrnil profesor s trdnim glasom. — Ali nas ni morda prišla mamljivo groznica, ali smo vidhali vase kak strup? Ali ne gre morda za kako prehodno blaznost?

— Veste dobro, da temu ni tako — je odgovoril Ibanez. — Kar smo videli, neoporečna resnica. Poprej ste hoteli imeti dokazov: sedaj jih imate. Kaj hočete še?

— Ali, neverjetno je, nemožno! — Često pravimo, da je nemožno, kar se od tega našemu razumevanju in bi trebalo bolj globokega proučevanja, da bi razumeli. In na koncu konca: radi česa se čudite toliko? Oživljena materija? Proučite, proučite problem in združiti boste mogli obe besede, ki se navidezno nasprotujeta. V vsem, kar se dogaja, ni nič nadnaravnega. Treba le presojati iz pravega izhodišča.

Mavricij Tarnier, ki mu je energija zopet porasla, je razmišljal nekoliko trenutkov in rekel potem:

— Prav ste rekli. Treba se učiti kaj novega in pridemo tudi do tega! Menda ubiram pravo pot, ki sem jo deloma pogodil in ki se nisem nadejal, da bi našel na nji dejstva, ki se morejo otipati z rokami. Sedaj začnem gledati jasno.

— Ste-li trdno odločen za nadaljevanje svojih raziskovanj? — Morete si misliti. — Treba torej, da odpotujemo. — Odpotujemo nai? Kam?

saniteti! Ljudje, varujte se takih nadutih in puhloglavih mazačev, ki so vojaška stranišča in nočne posode snazili in sedaj ljudi goljufajo in zastrupljajo. Tisti, ki so bili morda od njega ogoljufani, naj takoj prijavijo svoje ovadbe in terjatve, kajti tisti »neumni Ponikveci«, ki se ne pustijo zdraviti, kakor je kričala njegova žena, dobijo svoj denar nazaj — četudi je malo odnesel, ker je zbežal in pustil naše uboge bolnike. (Opomba: Ako biva v Trstu kak Fran Podgoršek zdravnik ali lekarnar, naj ga znanci opozorijo na tega sleparja, ki je diskreditiral njegovo ime!)

MALI OGLASI

SLUŽBO iščem kakršnokoli. Zmožen slovenske in nemščine v govoru in pisavi ter deloma italijansčine. Naslov pri upravnstvu. 1606

VPOKOJENI orožnik, več vseh deželnih jezikov, išče službe v kaki pisarni ali kot čuvaj najraje na deželi. Naslov pri upravnstvu. 1601

500 q grozdja belega in črnega je na prodaj. Bembič Jožef, Pobeži št. 47. 1602

DRUŽABNIK za trgovino mešanega blaga na prometnem kraju se išče. Prednost imajo le dobro izveščani trgovci. Ponudbe pod »Tako« na upravnstvu. 1607

SOLICITATOR z 7 letno prakso išče službe. A. Flego, Volosko. 1608

ZADNJA CENA. Proda se trgovska hiša za 63.000 dinarjev. hiša z vrtom za 25.000 dinarjev, hiša z vrtom pripravna za vsako podjetje za 50.000 dinarjev, hiša z dvoriščem za 20.000 dinarjev, hiša sposobna za trgovino za 30.000 din., hiša z drugimi pristranskimi poslopi, kjer se sedaj nahaja tovarna za 80.000 dinarjev, hiša z veliko mizarso delavnico za 68.000 dinarjev. Vse te hiše se nahajajo v Mariboru. Kupci se vabijo takoj! Nadaljna pojasnila daje pod »F. K.« oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15. 1609

15 do 16 LETEN deček se sprejme kot učenec za pekovsko obrt ali mlad pekovski pomočnik. Predstaviti se je osebno. Mlakar Ante, Sv. Peter na Krasu. 1604

ODDAM sobo z eno eventualno z dvema posteljama. Naslov pri upravnstvu. 1605

BARVALNICA, pralnica in čistilnica v suho. Obleke se barvajo popolne. Delo se izvrši v treh dneh. Cene zmerne. Via Salice 2, vogal Piazza Garibaldi, Pelizzaro. 1592

Gospodarstvo.

TRŽNE CENE.

Fižol nov	...	L	4.-
Buče	...	...	...
Krompir	...	...	60.-
Granatno zelje	...	...	...
Piradizniki	...	...	1.80
Radif	...	...	2.8
Kumare	...	...	1.40
Malinane	...	...	1.60
Cebula	...	...	80
Citrusi	...	...	35-60
Jajca	...	...	65-70

Sadije:

Breskve	...	3.-	4.-
Hruške	...	...	2.80
Fige	...	...	1.60
Grozde	...	...	2.40
Jabolka	...	2.-	3.-
Česplje	...	...	2.-

Opozarjajo se vsi interesi na Ljubljanski veliki semenj, kateri je bil danes otvorjen ter bo trajal do 12. t. m. Ta prvi ljubljanski semenj je uspel nad vse pričakovanje. Na semnju je zlasti domača jugoslovenska industrija zelo dobro zastopana, tako da bi delal čast lahko vsaki večji državi. Naval obiskovalcev bo, po že prodanih legitimacijah soditi, velikanski. Kdor si hoče pridobiti legitimacijo, jo dobi pri trvdki Rudolf Drufovka, Via Valdirivo 38. — Legitimacija daje pravico do polovične vožnje na vseh progah in v vseh razredih železnic po Jugoslaviji in do prostega vstopa za ves čas semnja.

Borzna poročila.

Tečaj:

Jadranska banka	...	275
Cosulich	...	333
Dalmatija	...	272
Gerolmich	...	1400
Libera Tristina	...	440
Lloyd	...	1540
Lusino	...	700
Marinovich	...	165
Oceania	...	300
Premada	...	370
Trpčevići	...	328
Amplea	...	615
Cement Dalmatia	...	322
Cement Spalato	...	307

Tuja valuta na tržaškem trgu:

avstrijsko-nemške krome	2.15-	2.30
čehoslovaške krome	27.-	27.50
dinarji	50.-	52.-
leji	26.15-	26.50
marke	25.-	28.-
dolarji	23.60-	22.75
francoski franki	176.-	177.-
švicarski franki	388.-	395.-
angleški funti papirnat	85.-	85.50
angleški funti, zlati	103.-	104.-
napoleon	88.10-	88.30

ODPRTJE GOSTILNE. Hinko Godnik naznaja svojim cenj. gostom, da se je preselil iz znanih prostorov v Barkovljah za razstavi na proseško cesto, Barkovlje Boved 583. Na novo odprta gostilna toči izborna vina in je vsakčas preskrbljena z dobro kuhinjo. 1596

MLADENIC, ki govori slovensko, italijansko in nemško, išče dela kot šofer-mehanik. Guardiola Farneto 1378. 1590

SOBA z 2 posteljama se odda takoj v najem v ulici Antonio Stopani št. 5, II. nadstr. desno. 1585

NOVE postelje 120 L, vzmeti 70.—, žimnice 50.—, ponočne omarice, chiffonier, popolno sobo, prodam po ugodni ceni. Fondaria št. 3. 1569

KUPUJEM vreče. Založa via Solitario 21, Marija Bubnič (blizu bolnišnice). 1560

KRONE, srebrne, zlate plačam po najvišji ceni Pertol, S. Francesco 15, II. nad. 1551

KRONE, goldinarje in srebro, plačam po zvišanih cenah. Francesco Buda, Via Scalinata št. 1. Pozor na naslov! 41

IZJAVA.

V sporu med nama in najinim očetom radi družinskih vprašanj so bile v velikem razburjenju izrečene na naslov očeta grožnje in hude obtožbe, katere tem potom preklicujemo ter istočasno naznanjamo, da je spor smatrati rešenim.

Dragotin in Celestin Flego.

ALOJZIJ POVH

Trst, telefon šte. 3-29
Piazza Garibaldi 3 (priž. bariera)

Ker potrebujem večjo množino srebra, je plačam po najvišjih cenah.

Službo

dobi v trgovski pisarni ABSOLVENTINJA (začetnica) trgovske šole, zmožna slovenskega in italijanskega pravopisja. Hrana in stanovanje v hiši pod strogim nadzorstvom. Ponudbe pod »PRIDNA«, Solkan, pošno ležeče.

Samo na debelo za preprodajalce.

Trakovi, moške in ženske nogavice, robci, čistilo za čevlje Brill, Ecie, Lift. različni glavnički, špagi, dišava mila, kratače, vzmetne zaponke, igle in sukanec, žensko perilo, gumbi, cigaretni papir, pismen papir i. t. d. po dnevnih cenah.

S. Nicolo 19 GIACOMO LEVI S. Nicolo 19.

Zaloga domačih vin:
belega vipavca, istrskega refoška in kraskega terana na debelo in za družine.

Postrežbu na dom. Cene zmerne
Ul. Cunicoli šte. 8. Štrancar.

ODVETNIKA

Dr. Ferfolja in dr. Sedmak

naznanjata svojim klijentom

iz sežanskega okraja,

da jih bosta sprejemala

v Sežani pri Amfu ob uradnih dneh vsako soboto in ne ob sredah, kakor je bilo pomotoma javljeno.

ŠIRITE „ED